

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
HUZURIDAGI KASBIY TA‘LIM AGENTLIGI
KASBIY TA‘LIMNI RIVOJLANTIRISH INSTITUTI**

**O‘RTA MAXSUS VA KASBIY TA‘LIM TASHKILOTLARI PEDAGOG
KADRLARINI ATTESTATSIYADAN O‘TKAZISH UCHUN NUTQ
O‘STIRISH VA BOLALAR ADABIYOTI FANIDAN MALAKA TEST
SINOVI TOPSHIRIQLARI SPETSIFIKATSIYASI**

Toshkent – 2026

O‘RTA MAXSUS VA KASBIY TA’LIM TASHKILOTLARI PEDAGOG KADRLARINI ATTESTATSIYADAN O‘TKAZISH UCHUN NUTQ O‘STIRISH VA BOLALAR ADABIYOTI FANIDAN MALAKA TEST SINOVI TOPSHIRIQLARI SPETSIFIKATSIYASI

I. Maqsad

Mazkur test varianti tafsilotining maqsadi kasbiy ta’lim fanlarini bilish darajasini baholashning malaka toifalarini berish test tizimi doirasida Nutq o‘stirish va bolalar adabiyoti fani talabgorlarining bilim darajasini aniqlash va sertifikatlash uchun qo‘llaniladigan test varianti formati (topshiriqlar soni, turi, vaqt me’yori), fan mazmuni tarkibi, kognitiv ko‘nikma darajalari, baholash mezonlari va talabgorlarning tayyorgarlik darajasiga qo‘yiladigan talablarni belgilashdan iborat.

II. Me’yoriy asoslar

1. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 17-sentabrdagi **“Maktabgacha, umumiy o‘rta, o‘rta maxsus, professional va maktabdan tashqari ta’lim tashkilotlari pedagog kadrlarini attestatsiyadan o‘tkazish tartibini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”**gi 572-sonli Qarori.

III. Baholash qamrovi: mazmun sohalari

Nutq o‘stirish va bolalar adabiyoti

1. Bolalar adabiyoti va nutq o‘stirish;
2. Bolalar nutqini o‘stirish;
3. Nutq o‘stirish va bolalar adabiyoti
4. Nutq o‘stirish nazariyasi va metodikasi;
5. MTTda bolalarni ijodkorligini rivojlantirishda sahnalashtirish.

IV. Baholanadigan mazmun sohalar va konstruktlar

T/ r	Mazmun sohalar	Konstruktlar	Testla r soni
1.	Bolalar adabiyoti va nutq o‘stirish	Bolalar adabiyoti umum badiiy adabiyotning ajralmas bir qismini, bolalar adabiyotining o‘ziga xos xususiyatlari; Bolalarni har tomonlama barkamol qilib tarbiyalashda badiiy adabiyotning ahamiyatini, bolalarni adabiyot bilan tanishtirishda MTTning oldida turgan vazifalarini, badiiy adabiyot bilan tanishtirish metodikasi va o‘qilgan asarni mustahkamlash usullari haqida bilimlarga ega bo‘lishi kerak.	10
2.	Bolalar nutqini o‘stirish	Tevarak-atrof bilan tanishtirishning ahamiyatini, bolalar tomonidan lug‘atni o‘zlashtirish xususiyatlarini, MTT da lug‘at ishining vazifalari va mazmuni Bolalarni tevarak-atrof bilan tanishtirish va lug‘atni rivojlantirish bo‘yicha mashg‘ulot turlari haqida bilimlarga ega bo‘lishi kerak.	9
3.	Nutq o‘stirish va bolalar adabiyoti	Bolalarni har tomonlama barkamol qilib tarbiyalashda badiiy adabiyotning ahamiyatini, bolalarni adabiyot bilan tanishtirishda MTTning oldida turgan vazifalarini, badiiy adabiyot bilan tanishtirish metodikasi va o‘qilgan asarni mustahkamlash usullari haqida bilimlarga ega bo‘lishi kerak.	8
4.	Nutq o‘stirish nazariyasi va metodikasi	Maktabgacha ta’lim yoshidagi bolalarni har tomonlama tarbiyalashda ona tilining ahamiyatini, tarbiyachi nutqi bolalar nutqini to‘g‘ri rivojlantirish uchun namuna sifatidagi ahamiyati va bilimlar manbai, tarbiya vositasi ekanligini, maktabgacha ta’lim tashkilotlarida bolalar nutqini rivojlantirish bo‘yicha ish vazifalari va mazmuni biladi. Tarbiyachi nutqiga qo‘yilgan pedagogik talablar. Tarbiyachi o‘z nutqini takomillashtirish ustida ishlashning zarurligi haqida bilim va ko‘nikmalarga ega bo‘lishi kerak.	9
5.	MTTda bolalarni ijodkorligini rivojlantirishda sahnalashtirish.	Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida teatr faoliyatini qo‘lashda o‘quvchilarning malakasini shakllantirish, ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish. Badii asarning g‘oyaviy badii jihatdan bahilay ilish, asarni ifodali o‘qib tahlil qila olishni o‘rganish kerak.	4

V. Baholanadigan kognitiv ko'nikmalar va taqsimoti

T/r	Kognitiv daraja	Izohi	Ulushi (%)
1.	Bilish	Fanga doir nazariy ma'lumotni, atama va qoidalarni eslab qolish, tushunish, nazariy jihatdan tahlil qila olish	20 %
2.	Qo'llash	O'zlashtirgan nazariy bilim va tushunchalarni yangi kontekstlarda (ta'limiy, muammoli vaziyat va pedagogik-psixologik holatlarda) ishlata olish	60 %
3.	Mulohaza qilish	Muayyan faktlar, dalillar va normalarni mantiqiy bog'liq tarzda tahlil qilib, jarayonlarning ketma-ketligini farqlab, vaziyatni analiz qilib, xulosalar chiqara olish	20 %

VI. Test turlari va taqsimoti

T/r	Test turi	Izohi
1.	Y1	To'rtta variantdan bittasi to'g'ri bo'lgan muqobil javobli yopiq test
2.	Y2	Tartiblangan bir nechta javoblardan to'g'rilarini topishni talab qiladigan muqobil javobli yopiq test
3.	Y3	Moslashirishni talab qiladigan yopiq test
4.	Y4	Gap yoki jarayonlarni to'g'ri ketma-ketlikda joylashtirish talab etiladigan yopiq test

VII. Baholash mezonlari va ajratilgan vaqt

Test topshiriqlari umumiy 80 ball bilan baholanadi.

Har bir to'g'ri javob 2 ball, noto'g'ri javob esa 0 ball bilan baholanadi.

Test topshirig'ini bajarish uchun 80 daqiqa vaqt me'yori belgilanadi.

VIII. Imtihon tartibi

Taqiqlangan vositalar: imtihon vaqtida mobil telefon, aqlli soat, planshet yoki elektron eslatmalardan foydalanish qat'iyan man etiladi.

Axloq va intizom: nusxa ko'chirish, yordam so'rash yoki yordam berish, imtihon davomida gaplashish, ruxsatsiz chiqish kabi holatlar taqiqlanadi.

Nazoratchi qoidabuzarlikni aniqlaganda, uni rasmiylashtirib, tinglovchini testdan chetlashtiradi va natijasi bekor qilinadi.

IX. Foydalanishga tavsiya etiladigan asosiy adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020 yil 22 dekabrda
"Maktabgacha ta'lim va tarbiyaning davlat standartini tasdiqlash to'g'risida"gi 802-
sonli qarori

2. "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat
talablari" O'RMTV Toshkent-2020 (802-qaror)

3. "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi O'RMTV Toshkent-2022

4. Q. Shodiyeva "Nutq o'stirish uslubiyati" Toshkent-2009

5. Z.A.Xakimova, X.D.Karimova "Nutq o'stirish metodikasi". O'quv
qo'llanma. Toshkent-2025.

6. M.Sh.Nurmatova, Sh.T.Xasanova, D.E.Azimova "Ustaxonada amaliy
mashg'ulot". O'quv qo'llanma. Toshkent-2011.

7. M. Jumaboyev "Bolalar adabiyoti" Toshkent-2003 yil.

*Eslatma: test topshiriqlari mazmuni tavsiya etilgan adabiyotlarda aks etgan mazmun, tamoyil va yondashuvlar bilan moslashtiriladi, ammo test topshiriqlari to'g'ridan - to'g'ri manbalardan olinmaydi. Malaka sinoviga tayyorgarlik ko'rish jarayonida tavsiya etilgan adabiyotlar eslab qolish manbai sifatida xizmat qilishdan ko'ra, umumiy kasbiy tayyorgarlikni mustahkamlashga qaratilgan.